

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a Kettős-körösi Halászati Társulat-nak az Élővíz-csatorna s a gerlai ág halászati érdekeltségének csatlakozása folytán módosított alapszabályát és üzemtervét f. é. 15906. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Egy és más a tógazda tavaszi tennivalóiról.

Az életet fakasztó tavaszi napsugár a tógazdára nézve is a rendes tevékenység és a munka kezdetét jelenti. A mint a föld fagya fölenged, a gondos és előrelátó tógazda hozzálát mindazon tennivalókhoz, a melyek tavainak karbantartása érdekében a vízfogás előtt fognatosítandók. Ha aztán tavai telve vannak vízzel, igyekszik a teletetőkben összezsúfoltan tartott halak helyzetén könnyíteni azzal, hogy a nyújtásra és hizlálásra szánt anyagot mentől hamarabb rendelkezési helyére juttatja. Am, ha ezzel is végzett, akkor minden figyelmét az *anyahalakra*, az ezek befogadására szánt *ívó* vagy *fiasító tavakra* s végül az *ivadék nevelésére szolgáló tavakra* fordítja. Figyelmét ezek annyival is inkább kihívják, mert ők képviselik ama tényezőket, melyektől az üzem és legalább három éven át a tógazdaság sikere függ.

Noha ezen állításunk igazát minden gondolkodó tógazda átérzi, napról-napra találkozunk olyan tényekkel, melyek ezen most említett tényezők körül felmerült mulasztások vagy hibák következményeiként jelentkeznek.

Ami az ívóhalakat, mint tenyészanyagot illeti, tudvalevőleg ez időszertint több oly *telivér* fajt ismerünk,

a melyet az illető termelő vagy szállító a többi fölé helyez. Am ha az illető halfaj küllemét tekintjük, különösen a kiállításokon bemutatott példányoknál, magunk is hamarosan készek vagyunk a dicsérőkhöz csatlakozni. Csakhogy a ki ilyen anyagot tenyésztés céljaira választ, annak nem szabad csupán a hal külseje után indulni, hanem okvetlenül mélyebbre kell tekintenie. Gondos figyelemmel kell lenni nevezetesen az állat helyes csontképződésére, sőt a belső szervek fejlettségére is. Hiszen, hogy más ne is említsünk, ismeretes, miszerint az egyed jóléte első sorban a gyomortól függ s ha áll az, a mit a tudós haldoktorok állítanak; nevezetesen, hogy a fertőző betegségek többnyire a halak véréből, illetve agyából indulnak ki, úgy ezek nagyon is fényesen szólnak fenti állításunk mellett, de a mellett is, hogy a tenyészanyag megválasztása a lehető legnagyobb gondtal és megfontolással végzendő.

Nézetünk szerint, saját ítéletünk mellett nem felesleges az olyan gyakorlati egyének meghallgatása sem, a kik a halakat illetőleg, éles megfigyelő képességükről ismeretesek. Jól teszünk, ha velük együtt választjuk meg a tenyészanyagot lehetőleg úgy, hogy magát a tavat is szemügyre vesszük, a hol a halak tartva voltak, nemkülönben azok életmódjáról is alaposan tájékoztatjuk magunkat annyiban, hogy voltak-e a halak takarmányozva s nem-e lett tavuk kivételes módon trágyázva. Az így kezelt halak rendszerint jól ki vannak hizlálva s feltétlenül jobb formát mutatnak s ez okon tetszetősebbek. Am de inkább azoknak adjunk előnyt, melyek erőteljesség mellett a termés átlagában juttatják leginkább kifejezésre a test hossza és magassága tekintetében azt az arányt és formát, melyet keresünk.

A tenyészanyag ellentálló képességének fentartása érdekében nem eléggé ajánlható a halaknál is a *vérfelzártsítás*. Minél többször történik ez, és mentől inkább olyan anyagot alkalmazunk erre, mely vérszerint a lehető legmeszszebb áll saját anyagunktól, annál biztosabban érünk célzt, annál kevésbbé lesznek fogékonyak az állatok tömeges betegségek iránt. Vannak,

a kik e végből közvizekből való halanyagot használnak.

Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy az ivartermékek képződése aránylag sok foszforsavat igényel, a miért felette czélszerű, ha az ivásra szánt anyagokat előzőleg ilyen anyagot tartalmazó táplálékban részesítjük. Ilyenül a lecithin és a csontliszt ajánlható.

Ívó vagy fiasító tavakul területünknek minőségileg legjobb részét alkalmazzuk. Különösen alkalmasak az olyan lankás rétek, a melyeknek talaja jó humusz és vegetációjuk lehetőleg édes füvekből áll. Terjedelmük 200—250 négyszögöl legyen és fekvésük olyan, hogy hármikor és minél jobban kiszáradhatók legyenek. Ebből önkényt következik, hogy mély fekvésű, visszaduzzadó, talaj vagy fakadó vizektől szenvedő és mocsáros jellegű területek nem ajánlhatók ilyen czélra. Nád, sás, káka, zsurló s eféle savanyú füvek hátrányosak az ivóhalakra, még inkább pedig a zsenge ivadékra nézve. Ezenkívül súlyt vessünk arra is, hogy a tápláló víz lehetőleg ment legyen az iszaptól, szennyől és olyan lebegő szerves anyagoktól, melyek bizonyos gombák képződését elősegítik, valamint humusz s csersavtól, vassóktól stb. A hol ilyen tartalmú vizek használatára vagyunk utalva, tanácsos azt előzőleg megtisztítani illetve javítani. Erre különösen alkalmasak az u. n. *előmelegítő tavak*, nevezetesen sekély, édesfüvekkel dúsan benőtt aféle mendenczék, hol a víz nemcsak könnyen átmelegül, de megülepszik s csak azután innen vezetetik tovább az ívó illetve növesztő tavakba. Igen jó szolgálatot tehet továbbá a mészkő, a tömör márga és a durva Thomas-salak, melyeket a Buzdafa-kavicsszűrő módjára alkalmazunk, mint szűrőanyagot. Végül nagyon czélszerű a vízvezető árkokba lehetőleg sok vízi bőjtűvet (*Nasturinom offiz.*), deréczét vagy vízi salátát (*Veronica beccabunga*) telepíteni, a mennyiben ismert szerepüknél fogva lényegesen hozzájárulnak a vizek tisztításához.

Hangsúlyozni kívánjuk továbbá, hogy az ivótavaknak

tavasszal való trágyázása felesleges, sőt néha egyenesen veszedelmes is. Feleslegeessé teszi az a körülmény, hogy ezeket a tavakat csak rövid ideig használjuk, addig, a míg az ivadék szikzacskójának tartalmát fölléte. A mint ez elkövetkezett, a halacsok a növesztő tóba helyezendők át, az ivótavak pedig a lehető legjobban kiszáradandók. Am ha azok talaja elegendően megszikkadt, akkor kell azt jól Thomas-salakkal vagy általában káli sókkal megtrágyázni s ezúton a gypnek fenmaradását biztosítani.

Belterjes üzemű tógazdaságokban az ivadékot tudvalevőleg még a növesztő tavakban is ismételten áthelyezik, avégből, hogy mentől inkább lépést tarthassunk a növekedő állatkák táplálék szükségletének kielégítésével. E végből megkülönböztetnek *első* és *másodrendű növesztő* tavakat. Azt, a mit az ivótavak fekvéséről és minőségéről mondtunk, egészben véve a növesztő tavakra nézve is áll. Eltérés csak annyiban van, a mennyiben a végső czél érdekében okvetlenül szükséges, hogy a halacsok bővében legyenek ott a tápláléknak. E végből nem csak úgy trágyázunk, mint az ivótavaknál, t. i. a rendes használat után mésszel, márgával, kloralkáliummal és Thomas-salakkal, hanem még vízfogás előtt is adunk arra trágyát, de csekély mennyiségben és jól megválasztott alakban, mivel különben azzal inkább ártunk, mint használunk. Főleg jól kezelt és jól megérlelt komposzt, állati trágya, trágyalé és pöczeanyagok alkalmazandók, mely utóbbiakkal kora tavasszal a terület megöntözendő, illetve amazokkal vékonyan meghintendő. Laza talaj mellett előnyös az elsőrendű növesztő tavakat könnyen olvadó vérrel hal- vagy húsliszttel, sőt guanoval is trágyázni, nemkülönböztetve ezek közé csontlisztet és kevés lecithint is keverni. Az így kezelt növesztő tavakban azonban a víz legalább három héttel a használatbavétel előtt duzzasztandó azért, hogy az ivadék ne csak a víz öntisztító ereje folytán tiszta vizet, de abban elegendő természetes táplálékot is leljen.

Némelyek a víz alatt levő növesztő tavakban azzal igyekeznek a természetes haltáplálékot gyarapítani, hogy a

Hal hazánk multjában.

— A „Halászat“ eredeti tárczája. —

(Befejezés.)

Írta: dr. Rodiczky Jenő.

Kecsege, sereg nélkül jó halászlé el sem gondolható (ez okon is lett a kecsgefogás Tiszaroffnál oly híressé!) de nem hiányozhat a halpaprikásból potyka (*Cyprinus Carpio*) és csuka (*Esox lucius*) sem. Ennek a száraz kemény húsa, hogy özvegy Csáky Istvánné, Wesselényi Annának nem volt kedves, megtudtuk, 1631. ápril. 27-én István fiához írt leveléből. „Ha csak Mihály úr az ő almási jóakaróinak egy kevés édes bort és egy szép kecsagét küldene, mivel nekünk itt csupán buzai (itt volt erdélyi jósága) csukán és retken kell tengődnünk“.

A jó úrnő bizonyára a bőjti közmondásból tudhatta, hogy: „Duna pontya, Tisza kecsagéje, a legjobb bőjt, ha szeréni borban főtt.“ — Különbözen az Ipoly csukájának nagy volt a becsülete mindig. Ilyen fajta lehetett az, melyből Ferdinánd király egyik bőjti napon, egy falatot elfogyasztván, még egy másikat kért. „Főlség“ mondja a kiszolgáló „vines már több belőle!“ „Ügy-ügy“ mondja a király, „mennyit szoktatok belőle az ebédhez venni?“ „Két mázsát“ volt a válasz. Hm, jól van, jegyzé meg a király ridegen, „vegyetek jövőre egy fél fonttal többet, hogy magam is ehessek belőle kedvemre.“

De — hogy el ne felejtsem — a kövér harcsának (*Silurus glanis*) sem szabad hiányoznia a halászléből.

A harcsa hazai halainknak nemcsak a legnagyobbikja,

de legelterjedtebb halfaja is, bár a közmondás azt tartja, hogy „síkos a harcsa farka“, azaz hogy drága. Bár lassú növési és nem is igen szapora, vizeinkben óriási harcsák találhatók, olyanok, melyek 3 méternyi hosszúságot értek és métermázsa súlyra növekedtek. Hogy ki nem fogyott vizeinkből, arról tanuskodik, hogy még 1869-ben a Balatonból egy húzásra 100 mázsa harcsát fogtak ki. Izre nézve leghíresebbek a Maros és a Szamos harcsái, melyeknek ott két válfaját különböztetik meg: a fák gyökerei alatt tanyázó és szilvaéreskor jelentkezni szokott puma harcsát és az ennél sokkalta testesebb sárga harcsát.

Mondában maradt fenn, hogy valamelyik magyar harczos éppen akkor fogott egy harcsaóriást, mikor 1702-ben II. Rákóczy Ferencz fejedelmet társával a győrmegyei Abda mellett mint foglyot kísérik Bécsbe.

A harczos halát Rákóczynak adta ajándékba, kitől cserébe egy másik halat kapott. A harczos azzal az óhajjal dobta a Rábcza vizébe, hogy Rákóczy is kövesse mielőbb a hal példáját s nyerje vissza szabadságát.

A halak ajándékozása különben mindig nagy divatban volt nálunk. Pozsony városa Pék Jánost, II. Lajos özvegyének, Mária királyné főudvarmesterét, 1526. október 10-én néhány osuka, sügér és menyhallal ajándékozta meg, mely halak a városnak számkönyvei szerint közel 3 frtba kerültek. Hasonlóképpen Häuser Leonhartot, a királyné ezredesét, 1526-ban december 27-én csukák és vizákból álló ajándékban részesítették.

tapláló vízhez kevés mennyiségű trágyalevet, fölhogított sőt fölolvastott baromfitrágyát vegyítenek. Ujból is hangsúlyozzuk azonban, hogy úgy ezt, mint a trágyázást általában, a lehető legnagyobb gonddal kell végezni s hatásának jelenségét gonddal megfigyelni s főleg csak akkor bízhatjuk ezt alkalmazottakra, ha azok nemcsak iskolázottak, de igazán érdeklődnek is a tógazdaság iránt.

A mi a másodrendű növesztő tavakat illeti, sajnos, nagyon gyakran akadunk olyanokra, a melyek tulajdonképpen megvénült, náddal, kákával és egyéb eféle füvekkel felvert, nemkülönben rozsdalevél megtelt mocsarakat alkotnak, holott pedig a cél érdekében ezek is rászorulnak, sőt elengedhetlenül megkövetelik a tógazda gondos ápolását. Ám ha ilyenféle tóban kell az ivadékot tovább fejleszteni, azok rendes feljavításáról kell okvetlenül gondoskodnunk. A tófenék őszzsel kiszáritandó s a talaj megszikkadása után ismételt s lehető mélyen felszántandó. Tavasszal aztán célszerű zöldtakarmánnyal bevetni s ezt alászántani. A vetést kora tavasszal végezzük olyanformán, hogy előzőleg még márgával esetleg mészsizsappal Thomas-salakkal és klorkaliummal is trágyázunk, mindig a szokásos mennyiségben. Sokan a zöldtrágyázást olyan formán végzik, hogy azt nem szántják alá, hanem az ivadék tervébe vett kieresztése előtt, mintegy 3—4 héttel a területen a vizet feldugjuk s a halakat csak akkor rakják oda, ha a tóban bőven mutatkoznak az algák, sodróállatok és vízibalhák. Ez ugyanis legbiztosab jele annak, hogy a vízben lévő szerves anyagok bomlása addig haladt hogy nincs okunk azok káros következményeitől tartani.

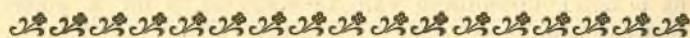
A másodrendű növesztő tavak vízének olyan módon való trágyázása, mint azt fentebb ismertettük, még inkább ajánlható, sőt közzefekvő okokból azt állítjuk hogy felette hasznos szolgálatot teszünk akkor, ha főleg ezen tavakban állandóan juttatunk halainknak szénsavas meszet, könnyen oldódó foszforsavat és lecithint.

Mivel nagyon sok tógazdaságban az ivást és az ivadék növesztést egyazon tóban végzik, azaz az ivadékot

nem helyezik át, ezt a most említett módját a trágyázásnak az ilyen tavaknál is czélszerű alkalmazni.

Óva intek mindenkit az ivadék takarmányozásától, különösen a szaklapokban ajánlott és szabadalmazott különböző cikkek adagolásától. Legfeljebb friss velő, tojás és turó vagy nyers melaszt adhatunk ott, a hol a víznek váratlan lepadása miatt halaink koplalásnak lennének kitéve.

Landgraf János.

Pisztrághorgászat.

(6. folytatás.)

A „Halászat“ számára írta: Öreg horgász.

A bevágásnak a kellő pillanatban való végzése különösen a müléghorgászatnál lényeges, azt mondhatnám szinte életkérdés, mert ha csak egy pillanattal is megkésünk, oda a zsákmány, mivel a hal bekapva a müleget rögtön észre veszi a neki szánt kelepczét és azonnal el is ereszti. Ezt megelőzendő, abban a pillanatban kell tehát a horgot bevágni, a mikor a hal azt bekapta!

Hogy pedig ez a pillanat mikor köszöntött be, azt vagy látjuk, vagy érezzük.

Ha horgunk a légygyel elég közel esik, hogy azt megfigyelhetjük, akkor a bevágás pillanatát *látásunk* alapján kell eldönteni. A mint a hal a horgunk felé kap, sőt ha csak valami bizonytalan fényreflexet látunk a horg mellett megvillani, vagy pedig ha a vizet ott hullámszíni látjuk, okvetlenül be kell vágni!

Ám ha szemünk gyenge, a vagy legyünk oly messze van, hogy emiatt látni nem lehet, ez esetben *ézésünk*re kell bízni magunkat. És pedig ha csak a legcsekélyebb rántást érzünk a horoginon, be kell vágni.

Íme a müléghorgászatnál azért kell a horoginnak feszesnek lenni, mert míg a bevágás pillanatában kifeszül, addig a hal elinált már. Viszont ebből az is megérthető, miért czélszerű vékony és rövid innel horgászni.

A Dunán utazó nagyjainknak a parti városok rendszeren halakból álló ajándékokkal kedveskedtek. I. György brandenburgi örgróf 1526-ban Pozsony várostól 6 darab csukát, négy pontyot, süllőt, egynehány menyhalat és sügért kapott.

Sinzendorf császári követ 1577-ben Konstantinápolyba utaztában meg Komárom alparancsnokától kapottajándéku néhány „jó magyar“ halat.

Hasonló ajándékokról történt feljegyzés Brassó város számadásaiban. Az 1511. és 1572. évi kiadások között olvassuk: „Fisch dem bleschen Taffen“, értsd: egy átutazó román papnak kiszolgáltattott halajándék.

Báthory Istvánnak 1592-ben Brassóban való időzése elég sok költséget okozhatott a városnak. Az ide vonatkozó számadásokban fel vannak jegyezve többek között: „Liessen unsere Stadtraben Fischen haben verlohnet 2 fl. 42 asper“. Akkoriban 100 darab nagy pontyért 30 frt, 100 drb kis pontyért 7 frt, 100 drb legkisebb pontyért 5 frt, beszózott halakért 3 frt 3 asper, négy mázsa és 2/3 uszonára való halért például 20 forint 44 aspert fizetett a város.

Feljegyeztetett az is, hogy mielőtt a fejedelem megérkezett volna, 9 frt 44 asperért zöld halat vettek, hogy készletben legyen, vizát azonban csupán 3 asperért „hideg tálfogáshoz“.

Ugyancsak a brassói polgárok 1573. szeptember 12-én Ungleich Lukács püspök-plebánost is megvendégelték kenyérral, borral és egy 42 denár értékű hallal.

De ezen és hasonló adatokból nem szabad arra következtetni, mintha a régi időkben mindig bővében és mindig olesó lett volna a hal.

Ilyen tévedésekre leginkább az a körülmény adott okot, hogy az azon korbéli pénznek vásárlási erejét nem ösmerték. Ha például olvassuk, hogy Miksa király koronázatása idejében (1563. évben) a viza és csuka fontja 6 ezüst fillérbe, a pontyé és harscáé éppen csak 4 fillérbe került, ez az ár első pillanatra bámulatos olesónak tűnik fel; egész más képét nyerjük az olesóságnak, tudva, hogy akkoriban három férfinak egy napi élelemszükséglete egy fillérbe került.

Nevezett alkalmakkor, de a nagybójtben is gyakran nehéz volt halra szert tenni elődjeinknek. Azok, kik haltartányukat (Clausura piscium, vulgo segye, czege, szög) idejében megtöltötték hallal, a helyzet urai voltak mindaddig, míg véletlenségéből vagy rosszakarat folytán ki nem szabadultak belőle a halak.

Ilyen kellemetlen esetről értesíti 1559. évi ápril hó 29-én kelt levelében István csurgói udvarbíró Zele Jakabot, egy Kanizsán lakott gazdasztét, írván: „Halakat nem küldhetek, mert a csege elbomlott“.

De az édesvízi halakban való hiányt eleink is már pótolták tengeri halakkal. A XVI-ik században például, mikor gyakran említik a „Saladiát“ és „Habarnicát“, mert hát a halnak az élelmezésnél igen fontos szerepe volt gazdagnál-szegénynél egyaránt és hogy milyen per-patvarok támadtak a hal jegyében, arról Nagy Szabó

A bevágást csupán kézcuklónk hirtelen rándítással eszközöljük.

Ha sikerült a halat horogra kapni, azt vagy kidobjuk, ha t. i. kicsiny, vagy pedig a horogin rövidítésével a nyéllal kiemeljük, esetleg kifárasztjuk, ha t. i. harcra termett.

Röviden összegezve a mondottakat, csendes járás, a horog szabályos dobása, a mülég helyes úsztatása és a kellő időpontban való bevágás az, a mi a sikert biztosíthatja.

Az előadottakból kiviláglik, hogy a ki mülégygyel horgászik, annak jó szemének és friss kezének kell lenni. Gyors cselekvés, nyugalom és a feszült figyelem nélkülözhetetlen kellék e horgászatnál. Legyünk szakadatlanul szem előtt kell tartanunk, hogy kellő időben bevághassunk. Ezért jó második ugrólég gyanánt sötét színűt alkalmazni, mivel jobban kivehető lévén, ezt tartjuk szemmel.

A vérbeli sporthorgászok a mülégyhorgászatot többféleképpen üzik, melyeket teljesség okáért röviden felsorolok.

A mülégyet kétféleképp dobják. Az ugynevezett nedves légy dobása úgy történik, mint azt fentebb leírtam. Ettől a száraz légy dobása annyiban különbözik, hogy a legyet, mielőtt újra bedobjuk, fejünk felett párszor meglóbáljuk azért, hogy a rátapadt víz róla lehulljon, m'által a légy szárazabb lesz és inkább marad a vízszínen.

Az angol sporthorgászok között mindkét rendszernek van hívei. Az egyik tábor a nedves légygyel (wetfly) gyakorolja a horgászatot, míg a másik száraz legyet (dry fly) tartja sikereseknek. Megjegyzem azonban, hogy a száraz légy készítését illetőleg ott azt látjuk, hogy a mülégynek több lába van és felül és oldalt elálló szárnyakkal van ellátva, nemkülönben jól telítve van parafinnal is, azért hogy egykönnyen le ne süllyedjen.

A dry fly horgász csupán egy legyet alkalmaz és ezt *csakis felcsapó* halra, víz ellen felfelé dobja úgy, hogy a légy a horgász által látott hal előtt hulljon a vízbe,

midőn is a mülég a felcsapott hal felé dirigáltatik. Előnye ennek az, hogy a hal nem látja a horgászt; hátránya ellenben az, hogy dobása nehéz.

A mülégyhorgászat csalíját: a mülégyet tekintve, ez, mint neve is jelzi, egy élő légy vagy rovar hű utánzata. Ám hogy a hal szívesen kapjon utána, szükséges is, hogy a mülég hű utánzat legyen.

Az angolok oly mülégyeket használnak, melyek lehetőleg hű utánzatai a természetben előforduló ama rovaroknak, melyekből a pisztráng és lepényhal él, s a melyekre azon időben pályázik illetve vadászik.

A skótok ellenben csupán néhány általános légyutánzat használására szorítkoznak.

Mülégyet száz és száz változatban, hű és kevésbé hű utánzatban, sőt képzelet után is készítik. Ez utóbbiak az ú. n. fantazia legyek igen aprók többnyire átlátszó szárnyakkal. Ezek — tapasztalatból tudom — igen jók és fogóssak, főleg a lepényhal megy rájuk jól.

Minden nevesebb sporthorgász igyekezett ilyent magának készíteni. Ez a készítmény feleslegessé tesz azok bővebb fejtegetését.

Közönségesen a kereskedésben kapható legyek névjegyzékében feltüntetetik azt is, hogy az illető légy mily hónapban használható sikeresen. Vannak universális legyek is, a melyek t. i. egész éven át fogóssak. Igen jók.

Őket illetőleg biztosabb útmutatást a kezdő légyhorgásznak nem adhatok. Legjobb, ha kiki a kereskedő által jelzett hónapok szerint szerzi be legeit és ha alkalma van egy gyakorlott horgásszal találkozni, ettől tudakolja meg, hogy milyennel szokott ez horgászni. Talán megmondja; de ez nem bizonyos, mert szeretnek titkolódnizni, hogy így sikereiket tudományuknak kelljen tulajdonítani.

A jó horgász megfigyeli első sorban is a patak mellett röpködő bogárságot, elfog közülök egyet-kettőt, s aztán ezekhez hasonló mülégyet csatol szerszámjára. Ám a tudós német még alaposabban csinálja a dolgát, a mennyiben az első pisztráng vagy lepényhal gyomrát

Ferencz emlékkönyve tesz említést.*) „Hallottam — úgy mond, — hogy Enyed piaczn egy halat adtak el, melyet Bethlen Gáborné és egy enyedi lakós neje óhajtott bírni, és a hal nem Bethlen Gábornéé, hanem az enyedi polgár neje tulajdonává lett. Emiatt Bethlen Gáborné Károlyi Zsuzsánna nagy haragra gyűlt, és férjének, midőn az visszajött, el is panaszkolta sérelmét, s midőn Bethlent fejedeleme megválasztották, az enyedi polgáron a hal miatt kemény hosszút állott“.

De hogy is ne ejtette volna kétségbe a halhiány nagybőjt idején a háziasszonyt, ki a halat bármely kigondolható módon elkészíteni tanulta és tudta, hogy az ura nemcsak borított lében, hanem églében, kozáklében, lutherlében és zuponlében is egyaránt szívesen eszi.

A pisztrángot azonban leginkább forrázva fogyasztották, nem tudom annak a barbár szokásnak a nyomát a sötétnek nevezett középkorban találni, mely kirántott pisztránggal vagy pisztrángpaprikással vél kedveskedhetni egy civilizált gyomornak. Nagy barátja volt a „kék“ pisztrángnak Thurzó György, a kinek szerető hitvese — Csobor Erzsébet — hadjáratai alatt is pisztránggal kedveskedett. Thurzó Györgynek 1598. márczius 12-én és 1599. február 24-én kelt leveléből kitűnik, hogy neki neje néhány pisztrángot Pozsonyba is küldött és bizony megessett az is, hogy ily küldemények útközben megromlottak, mint ez Thurzó abból a leveléből látható,

melyben azt mondja: „A pisztrángokat rosszul csomagolták be, s mire ide értek, tökéletesen megromlottak. Tőled édes lelkem ezt is köszönettel vettem, de azoknak, a kik a halakat csomagolták, köszönetet nem mondhatok, mert már a püspök előtt is dicsekedtem, hogy szépen főtt pisztrángot küldök neki, és szavamat be nem válthattam. Édes szívem, küldj azonnal egynehányat és jobban pakolják be, hogy útközben ismét meg ne romljanak...“

Thurzó, ki a táborban is szerette megvendégelni barátjait egy-egy tál pisztránggal, Ujvárbá (1602. szeptember 21-iki levél) a Buda melletti táborba (1602. október 4. és 16-án), Kassára (1607. február 21. és 25-én) is kapott nejétől pisztrángot, és köszönő leveléből az is tűnik ki, hogy azon idők gourmentjei a pisztrángot télen is elköltötték minden lelkifurdalás nélkül.

A felvidék patakjainak pisztráng-gazdagságát bizonyítja az is, hogy Bitsén Thurzó Borbála lakodalmán (1612. szeptember 30-án) 1500 egyéb halon kívül 1000 drb pisztráng is elfogyott.

A poprádi és vágvizi lazacot, az Arva folyóbeli galóczát ez időben gyakran emlegetik. Thurzó maga is halászott galóczákra (1594 ben), hogy milyen fogékony volt annak élvezete iránt, kitűnik alábbi kéréséből: „Galóczát kocsonyául küldj, ha lehet, minél gyakrabban.“

Mondják, hogy csupán Szegeden 20,000 halász lakott, a mely állításhoz ugyan némi kétség férhet, de annyi bizonyos, hogy hazánkban a halászok a legújabb korig

*) Erdélyi történelmi adatok. Kolozsvár, 1855. I. köt. 111. old.

felnyitja, és nagyító üveggel megnézi, hogy abban mily fajta legyek, rovarok találhatóak és aztán mülégyszerű készletéből ilyenet tesz horgára. Ha ilyen nem volna, úgy frissibe a vízparton készít ilyen, lévén az ilyen tudományos mülégyszerű erre való szerszám és anyag bőviben. Ezt ugyan nem próbáltam meg, de nem is ajánlom. Teljék benne öröme a németnek.

Azt azonban ajánlom, hogy legalább 10—15-féle müléget hordjunk magunknál. Pisztrágra nagyobbakat, testesebbeket és lepényhalra gyengébbeket és kisebbeket. Általában a kisebb legyek fogósabbak, mint a nagyok, kivált lepényhalra.

Részemről többnyire júniusban és július első felében szoktam pisztrágra és pérhalra horgászni, a mikor következő mülégeket találtam legfogóssabbaknak:

1. Baxmann Universal légy. 2. Vörös palmer. (Red. Palmer.) 3. Stone fly. (Kölég.) 4. Red fly. (Vörös légy.) 5. Soldier Palmer. 6. Marsch Brown. 7. Jelow Dun. 8. Alder fly. 9. Lindner-féle Universal légy. 10. Cinnamon fly.

A mülégyszerű nagyságára és színére nézve a szakírók következő tanácsot adják: Kora reggel sötétszínű, este ellenben világos színű legyeket alkalmazzunk. Nagy és zavaros víznél a sötét színű, szeles idő esetén a nagyobb legyek, alacsony vízállásnál vagy tiszta víznél, nemkülönben csendes tiszta időjárás mellett — kivált a nyári melegben — kis legyek használata ajánlatos.

Borús időben, valamint gyér világosság mellett világos, feltűnő színűeket, míg derűs napfényes időben, tiszta és alacsony víznél a sötét színűekkel érhetünk célt.

Végül a horgászat ezen módjánál említést érdemel az is, hogy lehet az ostorhorgot gilisztával és természetes élő bogársággal is felcsalizni és azt akként kezelni, mint a mülégyszerűhorgászatnál. Nevezetesen, hogy ennél a bevágással nem késünk el oly gyakran, nem azért mert a hal a csalit lenyeli, lévén az hamisítatlan eledele. Vigyázni kell azonban a kidobásnál, mert a gyenge testű bogárság könnyen lemállik a horogról.

hatalmas testületet alkottak, külön czéhekkal bírtak, a melyek között talán a komáromi halász-egylet volt a leghatalmasabb.

A mint már említettem, a komáromi halászok eleintén a halszolgálynnyal az udvari háztartásnak tartoztak, később pedig a halmegyedet vagy harmadot a kisebb királyi haszonvételeket élvező földesuraknak szolgáltatták ki.

Gábor ujbáryi vicuálum magister kimutatása szerint 1585. évben maga a vizafogás 498 frt 90 denárt jövedelmezett a halászoknak, mely kimutatás végén az áll: „Ex his cedunt. In tertiam partem pro Serenissimum Majestatem fl. 166 den. 30.“ De a komáromi halászok az 1765. évi czéhszabályok 15. §-a szerint már csak a viza, jászkeszeg és tokfogásból tartoztak földesuraiknak, még pedig a fogott halak egyedrészével.

A Dunán, kiváltságukhoz képest, bárhol halászhattak, úgy azonban, hogy erről az uraságot, kinek jószágán halászni akarnak, eleve értesítsék, ha mégis a halász valamely tanyán, azaz bizonyos uraság halászatja területén vizát, sőreget vagy kecségét fogott, abból a negyedrészét az uraságnak tartoznak átadni.*)

A pesti halászok ipara is még virágzó volt a XVIII. században, bárha 1776 ban a kecsége fontja csak 7—12 váltó krajczár volt, a csukáé és harcsáé 2—5, pontyé 2—6 kr. Egy századdal később a kecsége fontjának

Teljesség okáért megemlítem azt is, hogy a pisztráng és lepényhalhorgászatot még más módon is üzik, a melyeket azonban csak rövidesen óhajtok ismertetni, mivel azok üzésére csak ritkán van alkalom és hely.

Ilyen első sorban a *fonóhorog* természetes csalival és műforgóval. Miután a horgászat e módját e lapok hasábján részletesen is leírtam, ez alkalommal csak nagy vonásokban óhajtom ezt megemlíteni.

A horoginra patonnyal és sülyesztő ólommal ellátott olyan horogkészülék lesz csatolva, mely 2—3 hármashorogból áll. Erre a csali, rendesen kis hal (különte vagy fürge cselle), olyformán lesz rátűzve, hogy az, ha víz ellen mozgatjuk, forogjon.

A horgot aztán lehető messze dobjuk vagy pedig leusztatjuk, majd pedig a horogint lassan a horogkerékre fággyva, a csali a víz ellen haladva forog, vagy mint mondják: fon.

Vagy pedig a horoginra egy műforgót csatolunk és azzal járunk el úgy, mint fentebb leírtuk. Ha rántást érzünk, azonnal bevágjuk a horgot.

Műforgó is sokféle van a kereskedésben; pisztrágra a legkisebbek alkalmazhatók leginkább.

A horgászat ezen módja azonban csakis mélyebb patakokban, folyókban vagy tavakban alkalmazható és csakis nagyobb halak kapnak az ilyen csali után, tehát erősebb horogin, rövid és erős horognyél használata indokolt.

A pisztrángot *kis halcsalival* és *buktatóval* is lehet fogni tavakban vagy bukó gátak és zúgók alatt. Az eljárás azonos a síkvízi horgászattal.

A *mártogató* horgászatot t. i. a horognak sülyesztését és emelését ott üzhetjük, hol mint mély gödröknél, lyukaknál, bokrok és fák alatt, másként célt nem érhetünk.

Ennél egy erősebb patonnyal bíró kettős horgot csatolunk a horoginra. A kettős horog patonyát egy fűzőtü segítségével a hal szájába dugva a farkánál vesszük ki és addig húzzuk, míg a kettős horog a hal szájánál feszessen áll. Ezt a horgot aztán a gödrökben,

ára 80 krtól 1 frtig (o. é.), egy font ponty ára pedig 50—60 krral van feljegyezve.

Azon változott viszonyokkal szemben, melyek természetesen a halak apadását okozták (az előrehaladó kultúrával kapcsolatos folyószabályozások, lecsapolások, vízi-, teher- és hajóközlekedés stb.), bizony elmulasztottuk a halászatnak legkisebb mérvű szabályozását is és halászaik tevékenysége túlsokáig maradt a nomád színvonalon, és csak vizeink pusztá kizsákmányolására szorított.

Jóformán csak egy emberöltő óta került nálunk napirendre az okszerű halászat, a mesterséges haltenyésztés, és a tógazdaság oly fontos kérdése. De az így csak lassan öltött testet, eleintén azzal, hogy a törvényhatóságok halászatit szabályrendeleteket alkottak, amelyek azonban sok esetben csak írott malaszt maradt. A szabályrendeletek megalkotása után is láthattunk ivarérett állapotban fogott, émelet gerjesztő halakat a megyeház és városházak előtti piacokon árusítani a nélkül, hogy a törvényszegés fölött bárki is egy szót is vesztegetett. Azóta megalkottuk a halászatit törvényt, kioktattuk a népet, hogy a törvényt saját érdekében tisztelje, létesítettünk országos halászatit felügyelőséget és számos halászatit társulatot, a Balatoni halászatit új életre serkentettük, van halászatit egyesületünk, szakközölyünk és így remélhető, hogy a halgazdaság nagy nemzetközi fontosságának tudata mind szélesebb rétegekbe menend át egy szebb jövő biztosítása érdekében.

*) Tud. gyűjtemény 1823. VI. 75.

lyukakban aként játszatjuk, hogy majd a fenékre engedjük, majd pedig a víz színéig húzzuk fel lassan, azaz *mártogatjuk*. Ha rántást érzünk, úgy zsinórt adunk, hogy a hal a horgot elnyelhesse és csak azután vágjuk be. Azért ezt a horgot *nyelő*-horognak is hívják. Rendesen készen lehet kapni, s azon a horogszár a súly kedvéért ólommal van körülöntve.

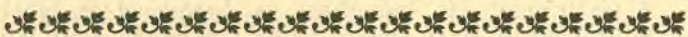
Az *éjjeli horog* már inkább professzionátus horgászok szerszáma, úgyszintre a *vontatott* horog is, melyet tavakban csónakról fonó horoggal végeznek.

A *repülő horog*. Akként alkalmazzák, hogy igen vékony selyemszálra finom előínnal kötött műleget olykép dobunk a vízre, hogy a hátulról jövő szél könnyű horgunkat mentől messzebb vigye.

Horgunkat 20—30 méter hosszú ín ekként tartva, néha a nyelet jobbról-balra hajlítjuk. A hal ennél szinte maga-magát fogja meg. Akkor gyakorolható, ha erős szél hátba jön; rendes horgászati módnak nem mondható.

A *páternoster horog*. Áll 2—3 méternyi hosszú, többnyire rézhúr vagy sodrony patonnyból, melynek végén súly gyanánt egy ólomkörte van. E fölött 30—40 centiméterre egymástól egy-egy horog van patonnyal alkalmazva.

A paternoster készüléket a horogin végére kötik és az említett mártogató módja szerint szintén a lyukakat, gödröket vagy a bukógátak alatti ösvényeket szokták azzal meghalászni. (Befejezzük.)

Alkalmi haltolvajok.

Azokon a madárfajokon kívül, melyeket a halászatra való jelentőségük szempontjából ismertettem, vannak még szárnyasaink között több olyanok, melyek bár a tulajdonképpeni kártévők, vagyis a professzionátus halászok közé nem tartoznak ugyan, mindamellett alkalomadtán szintén nem idegenkednek a Szent Péter mesterségébe való beavatkozástól. Viszont vannak oly fajok is a madarak között, a melyek sokkal jobb híruknél, habár a köztudatban a káros tényezők kategóriáját szaporítják is. Így például általánosan el van terjedve az a véledelem, hogy a vadkacsák és vadludak egyikei volnának a legkártékonyabb halzabálóknak, pedig a sokoldalúlag megejtett bonczvizsgálatok egészen ellenkező föltevéssre vezetik a bűvárszellemet. Ugyanis a vizsgálatok során kétségtelenné vált, hogy úgy a kacsá, mint a lúd menüjében a haleledel csak nagyon mellékes szerepet játszik s egyes halacsák inkább csak kivételesen kerülnek e madarak rendes táplálékai közé és pláne a lúdféléknél, melyek inkább csak ivás végett keresik föl a vizeket és végre mert faji sajátosságuk nekik a vízben való pocskolódás.

Általában nem kell azt hinni, hogy azok a madarak, melyeket képességeik és alkati sajátágaik a vízben való élőködésre predestinálnak, azok egyszersmint mind halevők volnának. Így például az úszásban, valamint a levegőből való lecsapásban s ezenközben a préda megragadásában is egyaránt mester sírálféléről (Laridae) közhitté vált a haltáplálékból való élőködés ténye (?), a mit látszólag erősíteni látszik különben az a körülmény is, hogy ezek a madarak létükben vízhez kötveék (?), attól elválhatlanoknak látszanak, örökösen a vizek fölött keringenek és a vizek sférájában fészkelnek is; — és mégis mindezen körülmények daczára a valóság az, hogy a különböző nagyságú sírályszerű

madaraknak a rigónyi nagyságútól föl a lúdnagyságig: meglehetősen kevés közül van a halászkodáshoz s nem hogy kárt tennének, hanem ellenkezőleg a mezőgazdaság érdekeit vannak hivatva elősegíteni a káros rovarfélék s egyéb kártékony apróbb gazdasági tényezők pusztítása által, mert bizony nem csak a vizen, de a szárazföldön is keresik táplálékukat és bizony sok mindenféle tücsköt-bogarat elemésztenek. Hogy persze itt-ott egy-egy halacsát is zsákmányul ejtenek, azt tagadni nem lehet; hanem az ily halak alig képeznek halászatilag becses anyagot, sőt többnyire széljáró kúszókból s efféle ú. n. szeméthalakból állanak, melyeknek vagy semmi vagy pedig nagyon kevés értéket lehet tulajdonítani, mint többnyire minden oly halfajnak, mely sírálypredára jut, azaz az olyanok, melyek a víz felületét keresztezik furcsa ákombákjaikkal s úgy villannak meg a sírályszemnek. És ezek a föntjáró halak, tudvalevőleg, rendesen értéktelen fajták.

Persze a tengereken másként van a sírályokkal, de sőt a kacsák és ludakkal is, amennyiben ottvaló életkörülményeik is mások, kivált a magas északon, a világhíres madárhegyek tájékain, a hol a megnevezhetetlen mennyiségű madárság kontinens hiányában vagy azoknak nagy távolsága miatt, főrészt a tengerek halaira van utalva.

De eltekintve azoktól a madaraktól, a melyek vízi-életre vannak utalva életmódjuknál és tartózkodási helyüknél fogva: vannak még más madarak is és pedig olyanok, a melyeknek életviszonyai semmiféle tekintetbe sem állanak a vízzel a legtávolabbi vonatkozásban sem — és mégis ennek daczára, olykor, bár csak kivételesen: halászkodásra adják a fejüket, persze csak oly esetben, midőn például apadásos helyeken, szóval alkalmilag könnyű prédaszerzés kínálkozik számukra. Hanem ezek oly esetek, a melyeket, mint már említém: az alkalom szül, vagyis mind a közmondás is igen helyesen kifejezi: az alkalom szüli a tolvajt...

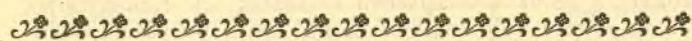
Például ki hinné, hogy az erdők komoly bölcse: az *erdei bagoly* (Stryx aluco), egyéb hunczutságok mellett *alkalmilag* még a halászatra is ráadja buksi fejét! Pedig többször megfigyelték már ezt. Az *uhúró* is állíthatom, hogy alkalmilag a halpredát éppen nem veti meg, úgy a *golya* sem. A közönséges *kuvik* (Athene noctua) is azok közé a madarak közé tartozik, melyek szívesen vállalkoznak alkalmi haltolvajlásokra. Így, hogy példával éljek, idevágólag fölemlíték itt egy érdekes esetet a következő közlésben, mely a „Wajdman-scheil“ című német vadászujságban jelent meg egy a lapnak beküldött tudósítás alapján, a mely így hangzik: „Öreg vadász vagyok (80 éves), de az utóbbi időben azt tapasztaltam, hogy mint a „jó pap“, a vadászember is holtig tanul. Itt nálunk *Adamkovich* úr kastélyában jelenleg az istállót renoválják, ez alkalommal a kocsis a szénapadláson egy *közönséges kuvikot* (Athene noctua) fogott, de miután kijelentettem, hogy a kis torzmadár inkább hasznos, mint kártékony állat, — ismét szabadon bocsájtotta. A bagoly rögtön felvonult régi lakhelyére: a szénapadlásra. Két nap múlva *Adamkovich* úr megtekintette az új építkezést és így a szénapadlásra is feljutott, a hol a szolgál megmutatta neki a bagoly fészket. És mit találtak a fészekben?! Egy egészen ép és egy félig elemésztett *pisztrángot*! Eddig még soha sem hallottam, hogy a bagoly *pisztrángot* halász! A mai vizsgálat alkalmával ismét egy *pisztrángot* és egy egérfejet találtunk“. „Érdekes volna megtudni, hogy ily eset előfordult e már máshol is, hogy

a kuvik halat pusztít!“ — mondja végezetül az öreg jáger; a mire csak azt felelhetem a magam részéről, hogy a kuvik halászkodását mások is megfigyelték már.

Az alkalom különben épp oly haltolvajjá képes tenni az egyébként is vállalkozó természetű *tarka* vagy *szürke varjút* (*Corvus corone*) is, mint a hogy az egérpedző baglyot hogy azzá teszi — és ha már egyszer belekóstol a varjú a halászkodásba, nagyon keresi továbbá az alkalmat rá, sőt egyes példányok valósággal profeszszionátus és a maguk módja szerint nagyon hozzáértő halpicézőké válnak s az ilyenek különösen a pisztrángokból szokták kivenni a maguk részét, — és nemcsak hogy a silányabbját, de a szép nagy pisztrángpéldányokat is kifogdossák. Többen megfigyelték már ezt és általában a varjú halászkodását és bizonyítékul erre vonatkozólag sok példát lehetne felhozni.

(Folytatjuk.)

Lakatos Károly.

JOGESETEK.

A halászati terület tulajdonosa nem követ el a halászati törvény 64. §. c) pontja értelmében büntetendő kihágást, ha a bérlőt levélben tiltja el a halászás gyakorlásától.

„T. M. u-i lakos panaszára L. Z. cs-i lakos urad. tisztartó ellen folyamatba tett hal. kih. ügyben . . . másodfokú büntető ítéletét a panaszlott felebbezésére felülvizsgálván, azt megváltoztatom és vádlottat az 1888: XIX. t-cz. 65. §. a) pontjába ütköző kihágás elkövetése miatt rá kiszabott büntetés alól elévülés okából felmentem s az ítélet kiegészítéseként azon vád és büntetőjogi következményei alól is felmentem, hogy a panaszos halászati haszonbérlő albérlőjét tiltalmával a halászat üzésében megakadályozta.“

„Panaszos ugyanis kérvényében csupán a halászatban való megakadályoztatása miatt óhajtott jogsegélyt, a miatt pedig, hogy vádlott egyuttal jogosulatlanul halászott is, csak a tárgyalás alkalmával emelt panaszt. Minthogy pedig a vádlott beismerésével és a tanuk vallomásával csak az igazoltatott, hogy vádlott 1903. nov. 25-től karácsonyig két ízben halászott, ellenben sem panasz tárgyát nem képezte, de a vizsgálat ki sem terjesztetett arra, hogy panaszlott az 1904. évben a panasz emelését megelőző hat hónapon belül is halászott-e? ennél fogva a halászati törvény 65. §. a) pontjába ütköző kihágás büntetethősége az 1879: XL. t-cz. 31. §-a értelmében elévült.“

„A II. fokú ítélet kiegészítésre is szorult, mert a panasz első ízben amiatt emeltetett, hogy vádlott panaszost tiltalmával a jogos halászásban meggátolta. Erre vonatkozólag megállapítható, hogy a panasz a vádlott által, a szolgálatadó uradalom nevében több ízben írt fenyegető levélben kifejezett tilalomra alapított és az egyedül terhelő tanu Sz. P. vallomásából is csak az tűnik ki, hogy vádlott a szóban forgó halászati területen a bérlőnek a halászást megtiltotta.“

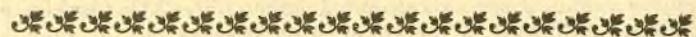
„Igaz ugyan, hogy panaszoson sérelem esett s emiatt jogosan panaszkodott s bérlői minőségét a bérleti szerződés hiányában csak azért nem igazolhatta, mert a bérbeadásnál semmi iratot nem kapott a hatóságtól, hanem szerződését csak ismételt sürgetésre és akkor kaphatta meg, mikor a panaszos ügy már előrehaladt állapotban volt.“

„Miután azonban a halászati törvény 64. §. c) pontja azt a tulajdonost rendeli büntetni, aki a haszonbérbe

adott halászati területen a haszonbérlőt vagy ennek engedményesét megtámadja, vagy a halászat üzésében megakadályozza, ezen cselekmények közül azonban az egyik, vagyis a megtámadás nem képezte a vád tárgyát, másrészt a vádlott által a panaszosnak levélben tudtul adott tilalom az idézett büntető §. által kívánt megakadályozás cselekvényét ki nem merítette; de az említett tanu vallomása is csak akkor képezhetné döntő mérlegelés alapját, ha azzal bebizonyítható volna, hogy vádlott tilalma a halászás üzésére irányzott akaratot akként akadályozta meg, hogy annak hatásaképen a halászás gyakorlása lehetetlenné vált, ezért vádlott ezen vád alól is az eljárási szabályok 69. §-a szerint kifejezetten fölmentendő volt.“

„Egyébiránt is panaszosnak módjába állott volna a halászást tetteleg megkezdeni, s ha ebben vádlott őt ellenállhatlanul megakadályozza, úgy ez a cselekvény már alapjául szolgált volna a büntetethőségnak.“

„Erről az érdekelteket értesíteni kell, az elsőfokú hatóságot pedig figyelmeztetem, hogy halászati kihágási ügyekben e törvény 61. §-a értelmében a felebbezési határidő nem 3, hanem 15 nap.“ (Földmívelésügyi miniszter 1904. évi 107571. sz.)

— TÁRSULATOK —

A budapestvidéki halászati társulat f. évi ápril hó 14-én közgyűlést tartott Budapesten *Krasznay* Ferencz elnökletével.

Megjelent 9 érdekelt 65 szavazattal. Az érdekeltségi kimutatásban beállott változások tudomásul vétete után az 1905. évre szóló költségvetési szükségletet 560 koronában állapították meg, a melynek fedezésére a tagok egy kat. hold vízterület után 2 fillérrel járulnak.

Az igazgatói jelentés kapcsán elhatározta a közgyűlés, hogy átír a Székesfőváros tanácsához a Budapest határába eső Duna szakaszán az általános tilalom szigorú végrehajtása tárgyában.

A vízterület egységes értékesítése ügyében felhivatott az igazgató, hogy bérleti szerződések lejártára vonatkozó adatokat szerezze be s egy e czélra összehívandó rendkívüli közgyűlésen tegyen javaslatot.

Végül megválasztattak elnöknek Nemeskéri Kiss Pál, alelnöknek *Krasznay* Ferencz, ügyvezető igazgatónak *Iovag* Floch-Reichersberg.

— p. —

A Sepsi oltvölgyi halászati társulat április hó 17-én báró *Szentkereszthy* Béla elnök vezetése alatt Sepsiszentgyörgyön tartotta rendes évi közgyűlését. *Dr. Dada*y Vilmos alelnök igazgató jelenti, hogy a társulat az államtól 1,000.000 fogas-süllő ikrát kapott, azok azonban a vasuti sztrájk miatt tönkrementek. A társulat vagyonát 580 kor. 47 fill. készpénzen kívül 395 kor. követelés képezi. A befolyó bérjövödelmet továbbra is a társulat vagyonához fogják csatolni. A vidrák pusztítása szükséges lévén, a társulat csapóvasakat fog beszerezni. Egyben megkeresést intéz a földmívelési miniszterhez, hogy eme törekvést anyagilag előmozdítsa.

A halászejgyek váltásánál tapasztalható visszaélések megszüntetésére az illetékes közigazgatási hatóságot, megkérlik, hogy segéd munkások részére szánt halászejgyek számát korlátozzák.

K.

A csongrád-szegedi tiszai halászati társulat f. évi április 19-én tartotta évi rendes közgyűlését Szegeden *dr. Csathó* Zsigmond elnökletével.

A megjelent érdekeltek 122 szavazatból 60 szavazatot képviseltek. Igazgató jelentésében kiemeli, hogy mult esztendőben az ívás ideje alatt nem lévén árvíz, a termé-

szetes halszaporulat elmaradt. Ennek a körülménynek kapcsán is sürgős szükségnek mutatkozik az „osztói” holtágnak ivadéknevelő helylyé való berendezése. Örven-detes tudomásul szolgált, hogy a munkálat létesítését engedélyező közigazgatási határozat már jogerőre emel-kedett s így az év őszén a telep remélhetőleg készen is fog állani.

Az évi költségelőirányzatot a közgyűlés 2812-68 fillér-ben állapította meg; fedezésül szolgál 30 fillér kivetés 1 kat. hold vízterület után és a remélt államsegély.

A megejtett tisztújítás eredményeképp elnökké választották: dr. Csathó Zsigmondot, alelnökké: Bokor Gyulát, igazgatóvá: Novobáczky Győzött. — p. —

— o VEGYESEK —

Baltoni süllők ivása. Siófokról írják, hogy ez idén április hó 5-én 1000 drb fűzfagyökérfészket raktak le a világosi, szárszói, nyiresi és keresztúri akadókra. Ugyan-ekkor a siófoki ivarzótavakat is behalásították 560 drb nagyobb fogással. A fészkek lerakását követő erős viharok, a fészkek egy részét elszórták, a melyeket a kedvezőtlen időjárás miatt csak április 11-én sikerült rendbe hozni. Ezen alkalommal már 150—200 fészken találtak süllőikrát, a melyeket költőkosarakban a zalai védett oldalra szállították át. A siófoki telepen az idő-járás jobbra fordulta után 13-án észlelték az első ikrás-fészkeket. Amde a jó idővel együtt a halak pusztulása öltött nagy mérvet. A Balatonba rakott fészkeket 13-án, 15-én, 17-én és 20-án járták fel, mely utóbbinál Rapaics Radó államtitkár is jelen volt. Ez alkalommal mintegy 15 millió ikra került napfényre, a melyeket az aszófői öbölbe helyeztek el. A gyűjtés még tovább folyik.

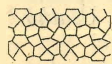
Halászati kiállítás Pancsován. Mint lapunknak Pancso-váról írják, ott az idén augusztus hó 15-től szeptember hó 15-ig terjedőleg tenyészállatkiállítással egybekötött ipar és mezőgazdasági helyi és országos jellegű baromfi-kiállítás keretében halászati kiállítást szándékoznak rendezni. A halászati ipar Pancsován és vidékén igen ki van fejlődve, a miért e terv az ottani halászok köré-ben általános érdeklődéssel találkozik. A kiállítás sikere annál inkább biztosítottnak tekinthető, mert a sport-horgászok is szívesen vesznek részt úgy saját tárgyaik bemutatásával, mint preparátumok készítésével, az anyag gyűjtésében és elrendezésében. Eredeti eszközök tetszetős elrendezésében hű képét adják majd a folyami és rétségi halászatnak, valamint a halászok életmódjának. Száritott és füstöléssel konzervált halakban bemutatják a rendes halászat tárgyait. Ezenkívül lesznek borszeszkészítmé-nyek, a melyek azon vidéki halfaunáról tájékoztatnak. Kiállítják továbbá az ottani hasznos halak petefészket, mi az illető halak ikrájának mennyiségéről nyújt fogal-mat. Végül úgy a kishalász, mint a sporthorgász által használt horogszerszámokat s azok sokféle tartozékát akarják bemutatni a csalizással együtt, a mi nem csak érdekes, de bizonyára felette tanulságos is lesz. A halá-szati kiállítás külön e célra épült pavillonban lesz elhelyezve, mely a szokásos halászházak modorában lesz építve. Az épület elé nádas mocsarat terveznek, részint hogy ebben lehessen a vejszeket s egyes halellenségeket bemutatni, de meg azért is, hogy stilszerű legyen az egész környezet. Ha az eddig összegyűjtött anyaghoz hozzáveszzük a halászok és rendezők igazán dicséretes

lelkesedését, írja levelezőnk, nem kételkedünk, hogy a kiállítás ezen része, méltó lesz Pancsova végvárosi jelle-géhez, s méltó lesz arra, hogy a közeli Belgrádból is minél többen felkeressék.

Orvhalászat. Bácsmezei levelezőnk írja a következőket. A napilapokból tudom, hogy a földművelésügyi miniszter legutóbb is kemény rendeletben hagyta meg a hatósá-goknak azt, hogy a halászati törvényben megszabott tilalmakat erélyesen végrehajtani el ne mulasszák. Nos, hogy a kormány rendelkezései, illetőleg a törvény inten-cziói mennyire érvényesülnek arról fényes bizonyítást szolgáltatnak a Ferencz-esatorna mentén tapasztalható sajnálatos állapotok. Tudomásom szerint április 1-én kezdődött ott is az általános tilalom, a mikor szőrszerint a halászat mindenkinek, bármiféle halra és bármiféle eszközzel tilos. Am ez a tilalom csak a papiron áll fenn, mert a valóságban boldog-boldogtalan szabadon halászik. A hónap közepén utaztam ugyanis Verbásztól Tisza-Földvárig, mely úton száz számra láttam a halá-szokat, a mint a vízpartról halásztak. A reményteljes ifjúság nemre való tekintet nélkül űzi a peczázást, külö-nösen a községekben vagy azok alatt. S ha ezeket haj-landók is lennének ártatlan sportolóknak nézni, ám a nádasokban rejtőzködő sunyi alakok, a kik rendszerint 3—5 horoggal dolgoznak, nem hagynak kétséget aziránt, hogy azok is kenyérért dolgoznak. Még inkább szól e mellett az emelősök szép száma, a kik ugyancsak alapos felszereléssel űzik a jó szerencsét. Ő- és Uj-Verbász, de különösen Szt-Tamás belsőségében találkozhatunk olyan hatalmas ághegyhálókkal, a minőket sehol másutt nem láttam. Ki-ki saját kertjéből külön deszkajárót épít a esatornára, s annak végére szalmával jól megbélelt kosárba ülve emeli a 16—20 m² hálót reggeltől estig, néha csigára alkalmazott húzókészülék segédelmével. Berendezkedésük annyira magán hordja az állandóság jellegét, hogy a szemlélőnek egy percig sem lehet kételye abban, hogy az emelő halászsokat senki sem korlátolja mesterségük gyakorlásában. Hogy aztán élnek is az alkalommal, azt meg abból következtetem, hogy éppen Szent-Tamásnál egy fél kilométer vonalon 17 ilyen halászt láttam munkában. Azonban az öreg háló használata sem ment ki egészen a divatból. Nevezetesen Turja és Bácsföldvár között láttam egy ladikot, abban hat embert és a hajó derekán szabályszerűen fölfagyott hálót. A háló csuron víz volt s ez meg a ladikhoz kötött gyalogbárka bizonyossá tette előttem, hogy ezen emberek ugyancsak munkáról tértek vissza. A mikor a Ferencz-esatornára állandó őrei vannak, a mikor a községek vármegyeyel szervezett csendőrség felett rendelkeznek, valóban érthetetlen előttem az, hogy a hatóság hogyan tűrheti ezeket az állapotokat, ha csak nem úgy, hogy nem is akarja a törvényt végrehajtani.

Egy másik tudósítónk a Balaton mellől küld hozzánk panaszt az orvhalászok garázdálkodása miatt.

A Baltoni halászati részvénytársaság 22 tagból álló felesketett őrséget szervezett, kik 3 felügyelő ellenőrzése mellett járnak a Balaton partján. Az örök éjjel párosával czirkálnak tervszerűen végrehajtott járatokban. Két esa-patnak április 14-én B.-Keresztúr mellett egy bizonyos ponton éjjelben kellett találkozni. A találkozás meg is történt, s az örök ugyancsak meg voltak lepve, a mikor közelükben a vizen öreghálóval tanyáztató halászbándát vettek észre. A halászok ladikra kapva hamarosan el is menekültek, úgy azonban, hogy az őket partról támadó örökre lövöldöztek is. Az orvhalászok vakmerő-ségét legjobban jellemzi, hogy az örök állítása szerint mintegy 20 lővés esett.

„A TERMÉSZET”

vadászati folyóirat egy évre 6 korona.

Szerkeszti: Dr. Lendl Adolf. Budapest, II., Donáti-utca 7. sz.

